

Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants
Het bestuur
De heer drs. K. Douma, voorzitter
Postbus 242
2130 AE Hoofddorp

De Meern, 26 april 2024
Betreft: NBA-brief Onderzoek RV-kantoren

Geachte heer Douma, beste Kris,

Deze week heeft de beroepsorganisatie een brief over examenfraude verstuurd naar reguliere vergunninghouders met drie of meer medewerkers/partners. Het betreft hier met name SRA-leden. In deze brief worden deze accountantsorganisaties opgeroepen om maatregelen te nemen die examenfraude voorkomen. Daarnaast vraagt de NBA deze kantoren om intern onderzoek te doen naar fraude bij toetsingen, in het geval het vermoeden bestaat dat daarvan sprake is (geweest) binnen de accountantsorganisatie.

Vooropgesteld, fraude met verplichte kennistoetsen waarbij heldere spelregels zijn geformuleerd, is onacceptabel. Dat geldt voor alle accountants. Het ondermijnt het noodzakelijke vertrouwen in kwaliteit. In dat kader heeft SRA verleden jaar in een reactie op examenfraudeberichten het belang bij haar leden onderstreept om prikkels te mitigeren die kunnen leiden tot elke ongewenste praktijk die daaraan afbreuk doen. Anderzijds plaatsen we als vertegenwoordiger van 162 accountantsorganisaties enige kanttekeningen bij de voormelde brief, waarover we graag met u op korte termijn het gesprek willen aangaan.

- 1. Mandaat**
De beroepsorganisatie ziet op de individuele professional. Daarnaast is de beroepsorganisatie niet in de lead bij de fraudeonderzoeken onder OOB-accountantsorganisaties. Dat zijn de PCAOB en toezichthouder AFM. Vanuit welk mandaat heeft de beroepsorganisatie deze brief geschreven?
- 2. Reikwijdte**
Als de beroepsorganisatie het mitigeren van frauderisico's bij verplichte kennistoetsen van belang vindt, waarom zijn dan niet alle accountantsorganisaties aangeschreven? Ook accountantsorganisaties met minder dan drie medewerkers/partners zouden via collega's aan vragen en antwoorden kunnen komen.
- 3. Mitigeren van risico's**
De factor 'mens' in welke organisatie of situatie dan ook, is niet beheersbaar of maakbaar. Het blijft een risico. Op kantoorniveau zal het dus ook niet mogelijk zijn om daar grip of zicht op te krijgen. Prikkels mitigeren kan wel, op maat bijvoorbeeld via cultuur & gedragsinterventies.
- 4. Onderzoektijd**
De interne onderzoeken bij de OOB-accountantsorganisaties zijn al langere tijd (in 2022 kwamen de eerste berichten over buitenlandse examenfraude) bezig. Waarom krijgen reguliere vergunninghouders - als daar aanleiding toe is- slechts een half jaar de tijd om onderzoek te doen? Gesprekken naar aanleiding van 'ernstige' meldingen vinden volgens uw brief immers al in Q4 2024 plaats.
- 5. Matrix**
De beroepsorganisatie heeft een matrix bijgesloten die kantoren moet ondersteunen in een eventueel onderzoek. Het merendeel van de reguliere vergunninghouders heeft alleen te maken met verplichte kennistoetsen.

6. Definiëring van heldere spelregels

De voorwaarden en spelregels rond de kennistoetsen zijn in de loop der tijd doorontwikkeld. Artikel 5 van de Verordening op de kennistoets biedt bovendien ruimte voor de mogelijkheid dat accountants overleg voeren of naslagwerken raadplegen tijdens de kennistoets.

Wat wordt nu exact beoogd met de kennistoets? Zijn de spelregels voldoende duidelijk? En wat is dan exact 'examenfraude'? Hierover is nadere duiding noodzakelijk.

7. Waarborgen

Waar het gaat om de robuustheid van het toetssysteem, missen we enige zelfreflectie bij de beroepsorganisatie. Welke waarborgen heeft de NBA gecreëerd aan de aanbodzijde (opzet en werking) van de leeromgeving en inregeling van verplichte kennistoetsen? Welke lessen kunnen we daaruit gezamenlijk trekken?

Vanuit breder perspectief willen we nog het volgende opmerken. We zien de brief aan reguliere vergunninghouders, die een compleet andere interne dynamiek, structuur, aansturing en cultuur hebben dan OOB-accountantsorganisaties als uiting van de wens van de NBA om meer zeggenschap over kantoren en verordenende bevoegdheden te verkrijgen.

Waar het gaat om het 'normadressaat' van de beroepsorganisatie zijn wat SRA betreft de wettelijke kaders duidelijk, evenals de verantwoordelijkheden en rollen die actoren binnen de accountancysector hebben. Deze behoeven geen verandering. We stellen dan ook voor om het aanjagen en stimuleren van het segment van reguliere vergunninghouders te laten bij de actoren die daarvoor vanuit het oogpunt van doelmatigheid en effectiviteit het beste geëquipeerd zijn.

Met vriendelijke groet,
namens het SRA-bestuur

Diana Clement AA RA
Voorzitter